

Массаларга чорудар ажылды доктаамал экижидеринче, социалистиг чарышты организастан, ажыл-агыйын удуртуунун аргаларын сайм...

(СЭКП ТК-ның партияга, совет улуска Кыйгырымдан).

ДЭЭШТИГ БОЛЗУН ДЭЭШ

Тоску беш чылдың тодарыкчы чылдында уусу ажыл-агыйның бүгү адырларынга социалистиг чарыштың ужурудузанын улам өскөнүн, күш-ажылдың бугуруучуунун бекти...

Социалистиг чарышты кал-бартырынга «Тыва даг-дугу» комбинатта, № 958 көжүп чорууру механастаан колоннада, «Востоксантехмонтаж» трестин...

Тодарыкчы чылдың Бугу-эвилел чарыжына киржи турар, бистин профкомнар чарыштың негелдерин кирген. Бүгү күш-ажылчы коллективтер болгаш ажилчыларының 95 хуузу чарышта хаара туту...

ЭКИ ДУРЖУЛГАГА ДАЯНГАШ...

Доозукчу чылдың планын оонаданын болгаш социалистиг хүлээгенин күөсүдерин эртен чылдың дуржулгага эвээр эвес укур-дузалыг бооп турар. Тодарыкчы чылда бистин ажил-агыйның чылда...

МОСКВА. Москва-Сортировочная депонуң Д. В. Богдановна баштаган комсомолчу-аныяктар колонназы СЭКП Төл Комитетинин партияга, совет улуска Кыйгырымды хары...

№ 48 тулгу эргелелинин шеверлекчилерин бо хүнерас найысмага Кызылдың Магистральнай күдүмчүзүндө 60 квартиралыг чуртталга бажымынын шеверлер ажилын доолун турар. Мында шамлыкын күш-ажыл хайымкан. Ылангыя профбөлүктү организа...

БҮГҮ КҮШТҮ САЛЫР

Тодарыкчы чылдың Бугу-эвилел чарыжына киржи турар, бистин профкомнар чарыштың негелдерин кирген. Бүгү күш-ажылчы коллективтер болгаш ажилчыларының 95 хуузу чарышта хаара туту...

ШЫНАР-КОЛ ЧҮҮЛ

Найысмага Кызылда хууда чатыр-биле хеп дараар фабрика эртен чылда уаг чедирин кичирини чедип алган. Чик-плате дараар тускай бригадалыг тургускан, күш-ажылчы бугуруучуунун ниятин-биле б...

ХҮЛЭЭЛГЕ — КЫЗЫГААР ОЛ ЭВЕС

Долгандыр бекж эвес даглар бүргөн Калың-Бажынын кыштаа, Шээр малга дыка-ла таарымчалыг оран: ийи өлтүг, дойма кара-сутаг...

Мында совет чылдарда коммунист Кара-ол Хур-ооловун Ховалыг кыштаа, нийтинин хон кадарын турар.

Советтүн хонун баш санын өстүр, продуктулуг чорутун бедиринге бо малчын төлөнтүг үзүн кичирин келгенин ажил-агыйнын удурткучулары мактаар болду.

Онаашкан ажилында эр-не харысалгалыг, хой-ниитини херөөне ийекпейлиг кижидеп чүвени хойжунун ажил-херектери, амдыралы-биле тамышканывис долу бадыткап.

Бадарык кижиге чылдың кайы-даа үезинде белең эвес. Кыштын соогу, чайнын эки, хат-шуурап, чак-бораан дош чүү турбас дээр. Хуурагени күштүг дикжир болбай, ыччан-таш нийтинин херөөне бар-ла шаамы-биле биче-даа бол үзүтүүнү кичир сорулгага ажилдап чортуу бис—деп, Кара-ол Хур-ооловун ажилынын тамыштыгы эгелдир.

Шынап-ла, малчын кижиде бердинген, эрес-кежээ уузу шымдарып амдырал көргүсеп.

Ындыларын барээниге бо хойжу өг-бүзе хамааржыр. Олар төрүт хой кадарын эгелдирген бээр он чыл алып турар. Бо арзында малчынны берге, харысалгалыг болгаш хүндүлүг херөөни мергелди долузу-биле шимдештир алган. Ол болу чыгаар-ла чедип келбени билдирер. Ону чүте шудуру ажилдап, мурнакчыларын дуржулгазын өөренип, специалистерин аргасумен азылдап турган, чедип алган.

Хойжу өг-бүзе 7 уругу оларнын бежи школада өск өөренип турар. Бөреникчилери төлөнтүг ажил-чанын, күш-ажылчы, хой-ниитин...

Мурнакчы малчыннар чүте онаашкан ажилында эвес, хой-ниитинин херөөне ийекпейлиг — киржи турарлар. Тулуш Сагаан-ооловда Баракы Тыва АССР-нин Дээди Советинин депутатты. Чонун көргүсеп ийектеги төлөнтүг чыгыр чылда, чаш хураганарын ажилдап, кемгерилген эвээр сатып салыр ужураг. Бир эвес мичаар ажалдаш болса, чедипширини бөлүр берге — деп, дурагалыг малчын биске тайныбырап чутувады.

Бодуну онаашкан херөөне кайы херо бердингени хойжуну бо сестери бадыткап турар.

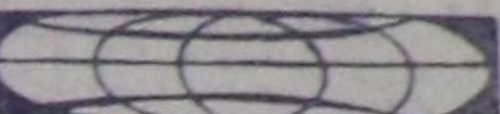
Чайны хойларын эки сембери, өдөржүлгөн өлтүр үезинде чорудары, кыптагалыкты кында эки белеткеп, эки шымдарын ситенин кешип алыр, оларын биче сугатты шым таарымчылары малдын баш санын өстүрүсеп, продуктулуг чорутун бедиринге чутуула кемчелер деп малчыннар санап, ол өстүр ажилдап турарын билди алдыныр.

Шак мындыг ажил-ишти түңүдүндө Кара-ол Хур-ооловун сөрхөөнүгү үш муң ажил хураганын өстүрүп берген, он ийи тонна ийи дукту дужаган. Чым бүрүзе чүс баш хойдал-на 85—102 хураганны доруктуруп ап келген. Тоску беш чылдың тодарыкчы чылдында планын оонаданын ажил-агый эвээр күөсүдөр.

СЭКП Төл Комитетинин партияга, совет улуска Кыйгырымды, Бугу-эвилелдин социалистиг чарыжынын дуга-ында партия болгаш чээактыч доктаамалга күш-ажылчы се...

Х. ТААН-ООЛ. Өвүр район, «Торгалыг» совхоз.

НЕДЕЛЯНЫҢ БОЛУШКУННАРЫ

ИЙИ ТАЛАНЫҢ ЭРГЕ-АЖЫКТАРЫНГА

ДУУШТУР

Великобританияның Премьер-Министрі Г. Вильсонның албан хууында Совет Эвилелине келгени бистік туртууска...

Экономика таллазы-биле харылаалары алгаш көргө, ийи туртуу аразына бараан саарылганы дика ууг демчээ...

Базала барым-сарапта курттарының той нурууу дег Англияның экономиказы ам ууу бергерге таварыл турар...

«УЛУГ ДОКПАК» ПОЛИТИКАЗЫ

Пентагонун Персид мугулдурууун таллазы-биле эвилелине ийдишкен турарының дугайында медалары сөөгү уеде...

Манча долбоштур франсуз «Фигаро» сөзүмүн бажыны биле алырга, Вашингтон болуу...

ПЕРУ: УЛУС МАССАЛАР КАТТЫЖЫП ТУРАР

Эрткен неделяда Перуға үймәз үндүргөн контролоостук күштер өлүмүг согушкунга таварышкан...

тургулаан, Перуда ийди Хоралыг үлгөлдешкенинде органикалары болгаш соруу киркичтери турт ишти...

Хуан Веласко Альваресонун эрткен казының 1968 чылда эрге-чагырганы толга аталганы...

Чурттуу депшилекти күштер реактулук үлгөлдешкенинде уеде сөөгү тулушкуннарга улам-на быжыгыт...

Ол дээр, нацибнал хамаарышкан чорукту бажылар, толгаулаа чорукту уузкаар болгаш экономикалы улус массаларының эрге-ажыктары...

Кипрде байдал сөөгү хунер дургуунда катап нармыдай берген. Турк общинаны удурткучлары ук ортудукту Туркия шеригтери өжөөлөн кезеңге онааланып алган күрүнө тургузарының бажынары...

Хүлээлгелерни алган

Ворошиловград Область. «Свердловантрацит» комбинатта «Кызыл партизан» шахтада Социалистик Күш-ажылың Маадыры В. Г. Мурзенконун бригады СЭКП ТК-ның партияга, совет улуска Кытгырынагы хары кылдыр бедиткен социалистик хүлээлгелерни алган.

ТӨӨГҮЛҮГ ПЛЕНУМ

СЭКП ТК-ның март (1965 чыл) пленуму партияның болгаш чурттуу амдыралында чугуда чери ээлеп турар. Ол пленумун 10 чылдагы укунтур Политиктин номнар парала үндүрөр чөр «Март пленумунун угланымшыкыны» биле деп атыг юмчу парала үндүргөн.

Совет-француз шенелде

СЭТА-НЫҢ ДЫҢНАДЫ

Кергеле ортулак (Индий океан) — Архангельск областы магниттик-сорунуа долбоалыг девискээрлерге — совет болгаш француз эртемденер февралдык 15-те Черини иносферанга база магнитосфераның үүргени чингидер, ядроту дайының аймылың өзөөждөр, дүшкүрүлүг байдалың чавырылдырычычте угланымшыкыны кайгылыш чок болуур — мындай чугуда политиктин сорулгалары өвөш алырычы ССРЭ биле Великобритания күженишкенини хатгыштыргаш, угландырып болур ийик.

ЧЕДИП АЛЫР СОРУЛГАЛАР

ПРАГА. Бистик коллектив бо чылдык болгаш база бүгү беш чылдык планың ажыр күүсөдөр дөн маан шийтиригит. Чурттуу улам ажил агылдыкың ажитымың улус бедидирине партияның ийитиңиңиң «Ситтин» иди дааракчыларың боттуг харыны ол деп, Чехословакияның Готвальд хоорайда иди бугурур өң уугу «Свит» комбинатың чигине директорун ороланышкан В. Гауисек СЭТА-ның корреспонденттазыне интервью берген, дынаткан.

МАДАГАСКАРДА

БАЙДАЛ ТАНАРИВЕ. (СЭТА). Мадагаскар Республикасының күрүнө болгаш чалак баштымың полковник Ринар Рацимандраваның амы-тыныңа халданышкан болганының үчүмелинде февралдык 11-инд кезээнде ол өдүртен. Мадагаскар радионун дынадыш турарын бугуар алырга, Ринар Рацимандраваның бидимес кижилер өдүрүп каан, олар оң автомобилиң кедеп турган, автоматтык чепек-биле боолан.

М. Тэтчерни соңгаан

ЛОНДОН. (СЭТА). Консерваторлар партиясының чаа баштыгына консерваторлар чаалааның чырмамышкың болгаш эртем министри чорван Маргарет Тэтчерни соңгаан. Ук эрге-дуулаагы Эларва Хити ол солаан.

ДУЗАЛАМЧЫНЫ СОКСАДЫР

НЬО-ИОРН. (СЭТА). Испанияга хамааты дайының чылдарында республиканың чалактык таланында гучуун турган америк эки турачыларының Линкаль атыг бригаданың комиссары чорван Стив Нельсон «Нью-Йорк таймс» сорулга Каттышкан Штаттар франкуочу эрге-чагырга шериг дузаламчыны соксадыр ужурут деп бижээн.

Совет улустун Тиилелгезиниң 30 чылынга

Сорулгалар тодараттыгын

Чоокта чаа Кызылдын үчүн чүүл уюмундагы комсомолчулары 1975 чылдың сорулгаларын тодараткан. Уянышча шуңу 300 комсомолчу бар. Комсомолчу бурзуу 4-5 демдеке өөрчир болган уюмундагы комсомолчулардын өөредиягезиниң ажалында ийкейлик киржир хүлээлген алган. Эрткен өөредия чынык түпкөлийн база үйдүргөн. Чартык чылдың түпкөлийн уюмундагы теория-компазитор, фортепиано сабырларының сургуудары эки өөредияге, сагыла-чурум талазы-биле бирги черин алган. Уянышча комсомолчуларын өөредиягезиниң хууу моон мурунда чылдарга чыдаарга өкжөөн.

ТӨРЭЭН ЧУРТТУҢ АДДАРЛЫГ КЫСТАРЫ

Эрткен субботада Политиктиң чырымыншың бажыны база катап байырда шпичи кире берген. Оркестр чиртиледи ойбаа, дайын чылдарын ирлар, марштары, амгы ирлар чагыланган. Мында келгеннерин өөрчүк, холдун кичи доран-ва өскерин каар. Бот-боттарыга байыр чирдириккен, чедикширин күзешкен, сактышканын согушчулар тургузар. Хой кижилерин хорежери орден, медальдар каастаа. Ала-чуртун Улуг дайынга совет улустун фашист Германияны тилевишпиң 30 чылында база Совет Армиянч болган Шериг-Далай Флодувун 57 чыл оюнуң бугуудуң дайысыладың фронтучу хореженирнеге үк келжени турсакааткан. СЭКП Кызыл хорежени, хоорукүссөк, хоорайын хореженир чөвүлени келжени өргөндөстөт.

1975 чыл кайгамчык боулушунарын чылы. Ук чылды делегейин хореженир чылы кылдыр доктааткан. Эң улуг, чырыктыгы байырлаа—Тиилелгезиниң 30 чылы. «Кым-даа, чүү-даа утун дурбаа». Дайынның хоочуннары бисте мактал болган сагыш чоаашкынар-биле хүрээлеткен. Оларның дайынчы, амгыраалчы, амы-шпичи үлгер-чижээ биске эң үнелик. Найысдал Кызылда 110 хореженир Ала-чуртун Улуг дайынның фронтучуларыга тулчуп чоразан. Баштайгы чылдан эгелеш, дайынның ийкезин Берлинге чедир өрөмаадырың демисекперен база оларның араанды бар.

Дайынга мөчөөнерин чырыктыгы турсакааткан келжени кирдиричлери сактып өздүлөш. Шуңу туруп келген. Кинокарлары көргүзө берген. «Норжым» деп кинодан ир динилчип тур.

Тиилелгезиниң чааакчалары бистин аргын хорежениривистиң аттары ол келжээ хой катап адап турду. Олар бөгүн бистин араашта, тайбын иште. Ердокка Никитича Бессонова 1942 чылда фронтучу хорежениривистиң биске сестрамы бооп чоран. Ол ам республика эмнегезинде булунгы хорежениривистиң биске сестрамы бооп чоран. Ол ам республика эмнегезинде булунгы хорежениривистиң биске сестрамы бооп чоран. Ол ам республика эмнегезинде булунгы хорежениривистиң биске сестрамы бооп чоран.

СИБИРЬНИ ЧЫЛЫДЫП БОЛУР БЕ?

Сибирь — энергетиканың кайгамчык улуг кураавыраарың ораны. Ында нефтин, газды, хоңур-лаштын улуг кураавыраары бар. Сибирьниң хемнериниң энергетиктиң күчүлери улуг. Чугае Братск биле Кебисюрский ийи гидроэлектростанцияны чуртта эйне чык өртектиң 50 миллиард киловатт-шак электрэнергияны чыл дургузууда берип турар.

Сибирьге соок чылда ортумза-биле 180 хүр дургузууда үргүлчүлөр, чамдыкта 60 градус чедир соой бээр. Сибирьни канчан чылыдып болуру? Улус ажил-агылынга эңне ажыктыг арга болза чер иштин чылыны ажыккалары болур деп эртемденер ийчаар санап турар.

СПОРТ

ЧЕМПИОН МУРНАВЬШААН

Кызыл хоорайнын эртен чыгыт чемпиону — геологтар командамы үшкү салыда Казань Хеминиң хоңур-лаш разрезиниң шпидрауучулары-биле ойнаш, 5,5 саны алган. Дараанда салыда геологтарынч найырдалыг командамы тыва электр чепелер коллективини 6,1 саны уткан.

СПОРТ

ЧЕМПИОН МУРНАВЬШААН

Кызыл хоорайнын эртен чыгыт чемпиону — геологтар командамы үшкү салыда Казань Хеминиң хоңур-лаш разрезиниң шпидрауучулары-биле ойнаш, 5,5 саны алган. Дараанда салыда геологтарынч найырдалыг командамы тыва электр чепелер коллективини 6,1 саны уткан.

„ЗАЛДЫГ БОЛУВУССА...“

Эрткен чылдың декабрда Кызылдың Күш-култура бажырыга республиканың бирги чер дөш күш-култура коллективтериниң аразына болган волейбол маргылаазынч үенде Монгун-Тайганың «Башкы» деп хореженир командасы ойлап турда, чаа турган улустун ортууңуң ийи ашык кижиниң мынд чүтүзгенин каакы, «дминистрация».

Келген кижиниң баштай эскер чүүлдери мындыг. Бир эскер районда спорт ажалыны кандыг денделсе турары-биле ханылап таякча бээр болуваасса, байдал элээн дүвүрүлгө. Бирээде, хоккей ойнарарына соңуургалдыг аймактарын, школарынч саны хойда болза, районда коңш баазазы чок болганында ботышкалыг коңшкер, спорткарлар шуңт чедилсе, «1974 чылда 150 килошка бээр кылдыр чагыт конференция, республиканың салды баазазы оларга өскө черлерге берилген болган» —районда спорт комитетиниң даргазы А. Саянын чыгааш мындыг.

Монгун-Тайга монгун-тайга чирлик спорт хорежеселериниң чедилешинге сыдан алган, анык олуртуп бербээлер. Хемин бо байдалдан канчан уштуруу, районга спорт улам шпидрауу дугайында чамдык хемчегерлер аң, маргылаадалары-даа органдоолап турарлар. Оң чер чижээ — районч болган комсомол райкомунуң бирги чери дөш ярык айда Мугур-Аксинга эркен мянчалыг хоккейге маргылаа болур. Анык район товуңуң, «Малчым» колхозтун, школаның командалары киршиккен, бирги чери үстүнде баштай адаанымыс команда болган «Мөгөн-Бүрөс» колхозтун спортчулары бо маргылаадагы киршиккен барганы дык хомундалыг болган.

Оң чылдагалың Мугур-Аксинга толарамп турган, «Мөгөн-Бүрөс» спорт ажалының кошкак хоңур турары, район төвүнге болу бээр маргылаадаларга колхозтун төлээлериниң улаа-дараа киршикпейн барып билди алган мен. Ийчелээ-даа, «Спорттун маргыладалар утундуруган, ботталымын биле ажил шуңт ноңбайн турар дээр болза шын эскер. Кижинч волейбол, баскетбол ойнар, секциялар органдоолап спорт залымыс чок-лаа болза, чыгаар Бүткен дожувус бер. Анык хойкейин үргүлчү ойлап, маргылаадалары-даа органдоолап турар бис. Чер аразы коңшт ирак, орук берт болганында автобус чорып алмас болган Мугур-Аксинга чамдыкта четпейн баарымыс тын. Кижинч соокта чадагай машина кырыпта хой улус аң чорууру белең эскер болгай, чамдык таварылгаларда боттары-даа ийчелешкен баар-дыр. Районч «Боржай» эки тура спорт иштининиң чокка чаа эркен 3-кү, конференциямынч бо айтырып талазы-биле шынгыч чыгаалашкан, моон соңгаар болур маргылаадаларга үргүлчү киржирин адаан бис. Олук күссөдүр аяар» Колхозта комсомол комитетиниң секретары, спорт ажалын ханылап турар Курбу Донгак болган партбюро секретары Сериг-оол Ховалыг олар ийчаар чыгаалаш турар. Район төвүнге болур маргылаадаларга «Мөгөн-Бүрөс» спортчулары үргүлчү киршикпейн талазы-биле анык бир аргалары тып, олар боттарының озунге ээ болурунча бугуурар апар.

Ам секциялар дугайында кам оос. Мугур-Аксин ортумак школарынч спорт залында белдекелер чоруду турар чүдө ийи секцияны органдоолап —волейбол биле баскетболдуң. Эске хемьерлерге (бокска, хүрешке дөш оон-даа ийчел) тургузар дөрге, оларны үдүрүтүп бедик разрядтыг, мергежилде кижилер чок, оң калында элдик шпичи коңштар. Бо байдалдан канчан уштуруулар?

ХУРЕШКЕН

Эркен районч Нарын школарынч спорт залыга тыва хүреш маргылаазы болуп эркен. 32 улуг мөгелдерен «Коммунизмче орук» колхозтун трактористи Сарыг Маз-хөө шүлүк, Балган Базыр үжүрүлгөн. 16 бичи мөгелеринч.

ХУРЕШКЕН

Эркен районч Нарын школарынч спорт залыга тыва хүреш маргылаазы болуп эркен. 32 улуг мөгелдерен «Коммунизмче орук» колхозтун трактористи Сарыг Маз-хөө шүлүк, Балган Базыр үжүрүлгөн. 16 бичи мөгелеринч.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Ном үндүрер чер, полиграфия болган ном садымын талазы-биле өргөндөлийн типографиясы, (Кызыл, Шетинкин-Кравченко кудумчу, бажың № 1).

Индикс 667000

Кызыл, Шетинкин-Кравченко кудумчу, бажың № 3 ТЕЛЕФОНАРИ: Редактортун 24-63, редактортун ораалакчыларыны 23-24, пропаганда кидизиниң 23-54, зарыскалгалык секретарыны 23-35, партияны амыр кидизиниң 37-13, култура кидизиниң 23-54, келжээ ажалы алыг кидизиниң 21-47, үлестүр кидизиниң 22-64, чагаа кидизиниң 41-27, информация база совет тургутат кидизиниң 20-60, буггал-терияны 31-75, корреспондтарыны 27-41. Согуз көбөйиң барганда 32-75 телефоноч долар.

М. ХЕНЧЕ-КАРА

«Шыныч» тускай корр.

АКТ НЕГЭЭРИНГЕ ӨЙЛЕШКЕН

Эркен районда «Коммунизмче орук» колхозтун тыва Кужукура бажының чоңуңу културтуг дашта-ныгыламынч хамарышкан ийи-бүрү ажалдарыны органдоолап турар. Помчулга конференциялары, даштамынч келжөөлөрү, ужурашкыларын хой удаа өртүргөн.

М. ХЕНЧЕ-КАРА

«Шыныч» тускай корр.

Малебиденне ФЕВРАЛЬ 18-ТИ
17.00—Кызылдан Козуменгалдыг телефильм программасын «Ушкү таранын салымы», «Тара шүлүкүң демдегал», «Боксунуң үнелик диниң».

Агаар
Кызылдың агаар станциязынч дырдым турарын өзүгээр алдыга, бөгүн республикага бүргөп, азыр, соңгу районга бысқан хэр чаар, өскөлеринч чыкбас. Чоон чүк утунуңуңуңуң хат кошкак. Агарынч температура 9-14, өскөлеринч —16-21 градус соок болур.

Кинотеатрларга
«НАПЫРАЛ»: «Эң ийи ай» (2 сериясы кады) 10.00, 12.40, 15.20, 18.10, 20.50 шактарда. «ПИОНЕР»: «Черник, дээрниң ужурадалары» 9.05, 10.35, 14.30. «Дайын болган табыс» (1-чи сериясы) 16.00. «Частымынч» 12.05, 14.40, 18.35, 21.00 шактарда. «КАА-НЕМ»: «Олач-омактыг» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда. «ВОСТОК»: «База тамы» 15.00. «Чаа центурионнар» 16.30, 18.30, 20.30 шактарда. «ЭНЕРГЕТИК» КВЛБТРА БАЖЫНЧИҢГА: «Пени Така-Туканынч чуртунда» 16.30. «Мээд чурттал турар бажынымы» 18.00, 20.00 шактарда.

СОЛУН НЕДЕЛЯДА 6 КАТАП ҮНЕР
Тиражы 16455. ЧАГЫГ № 109.
ТС—00260.